

Intencionální „ne-předmět“

Kritice „zpředmětňování“ nemá být rozuměno tak, že se zavrhnou všechny typy (logických) „předmětů“, nýbrž ve smyslu daleko užším a také preciznějším. Naše kritika se týká především (i když nejenom !) toho, že logickými „předměty“ (cíli) se stávají intencionální modely, zbavené pohybu, tj. konstituované mimo čas a mimo skutečný prostor (místo toho je jim přimodelován prostor zase modelový, intencionální, zase bez pohybu a proměny, tedy bez času). Naším záměrem je nezbavovat intencionální akty jejich (k nim příslušejících) modelů, ale vybavit tyto modely pohybem, tedy přisoudit, přikonstruovat jim nejen prostorovost, ale i časovost. Jinak řečeno: nejde nám o odvrát ode vsí zaměřenosti intencionálních aktů na skutečnosti za pomoci a prizmatem intencionálních modelů, ale jde nám o to, aby ty modely nedegradovaly vše, co modelují, tím, že to zbavují časovosti a pohybu. Provizorně tedy budeme mluvit o intencionálních ne-předmětech, což neznamena popření veškeré předmětnosti v logickém smyslu, nýbrž odmítnutí takového zpředmětňování, které je charakteristické pro substanční metafyziky. Logické „modelování“ se prokázalo jako účinné, a proto by nemělo smyslu od něho naprosto upouštět. Jde však o to, vylepšit způsoby našeho modelování, a tedy i způsoby celkového chápání skutečností, tj. opravdových (pravých) „jsoucen“, která nejsou leč událostným dění, jež má svůj počátek, průběh a konec. Výsledkem tedy nebude nějaká „bez-předmětnost“, tedy absence „předmětů“, nýbrž práce s „ne-předměty“, tj. s takovými intencionálními „předměty“, které se nebudou podobat ani trojúhelníkům, ani číslům, ale jejichž smyslem bude modelovat události.

(Písek, 040619-2.)